

فصلنامه علمی پژوهشی
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت
دوره ۱۳ / شماره ۱ (پیاپی ۴۹) / بهار ۱۴۰۳
صفحه ۱ تا ۱۶

ارتباط عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با کیفیت افشای داوطلبانه

حامد پاینده دوست ماسوله

دانشجوی دکترای حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران
payandeh.hamed@gmail.com

سینا خردیار

استادیار گروه حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران (نویسنده مسئول)
sinakheradyar@gmail.com

محمد رضا وطن پرست

استادیار گروه حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران
vatanparast@iaurasht.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹۹/۱۰/۱۰ تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۱/۱۴

چکیده

هدف اصلی این پژوهش، بررسی ارتباط عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با کیفیت افشای داوطلبانه در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. در این پژوهش اطلاعات مربوط به ۴۹۷ (سال - شرکت) طی سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۷ گردآوری گردید. شاخص عملکرد پایداری اجتماعی با بررسی ابعاد مختلف و کیفیت افشای داوطلبانه در دو سطح کیفیت بالا و پایین اندازه گیری شده و روش آماری پژوهش رگرسیون خطی چندگانه بوده است. یافته ها نشان می دهد مولفه های کیفیت افشای داوطلبانه شرکت های مورد بررسی در این تحقیق، شاخص محیطی شامل؛ مواد استفاده شده (از نظر وزن یا حجم)، مصرف انرژی (مستقیم و غیر مستقیم و منابع انرژی تجدیدپذیر)، و شاخص اجتماعی؛ نیروی کار (نوع استخدام، قرارداد کاری، مدرک تحصیلی)، گردش کارکنان (تعداد کل کارکنان که به هر دلیلی ترک کار کرده اند) نسبت به سایر مولفه ها، گزارشگری بهتری داشته اند. همچنین نتایج آزمون فرضیه ها نشان می دهند بین عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با کیفیت بالای افشای داوطلبانه رابطه مثبت و معنی داری و بین عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با کیفیت پایین افشای داوطلبانه رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. مطابق با مبانی نظری، نتایج پژوهش گویای این است که افزایش افشای اطلاعات پایداری منجر می شود تا شرکت ها ماهیت عملکرد واقعی خود را نشان داده و از این طریق ارزش بازار آنان افزایش می یابد.

واژه های کلیدی: عملکرد پایداری اجتماعی، افشای داوطلبانه اطلاعات، کیفیت بالا و پایین افشای داوطلبانه.

۱- مقدمه

در پاسخ به فشارهای محیطی و اجتماعی مانند تغییرات آب و هوایی، نابرابری اجتماعی و فقر شدید، سرمایه گذاران و سایر ذینفعان به طور فزاینده ای از شرکت ها می خواهند تا در مورد تأثیر تصمیمات و فعالیت های خود بر محیط و جامعه پاسخگو شوند. با این وجود، در صورت عدم وجود نظارت اجباری گسترده در مورد گزارش پایداری، شرکت ها داوطلبانه تصمیم می گیرند که آیا اطلاعات عملکرد پایداری شرکت را در گزارش های پایداری تعیین شده منتشر کنند یا خیر و اینکه آیا این گزارش ها مطابق با استانداردها و دستورالعمل های گزارش پذیری پایدار است. نظریه علامت دهی نشان می دهد که مدیران تصمیم می گیرند اطلاعات مربوط به عملکرد پایداری شرکت را افشا کنند تا عملکرد پایداری برتر شرکت را به سهامداران خود برای دستیابی به مزیت های رقابتی، از جمله دسترسی بهتر به امور مالی و کاهش هزینه سرمایه سهام علامت دهند (ژالیوال و همکاران، ۲۰۱۲). رعایت استانداردهای گزارش دهی پایداری ممکن است با تأکید بر اینکه شرکت توسعه پایدار را جدی می گیرد، باعث افزایش اعتماد به نفس سهامداران و سایر ذینفعان در مورد قابلیت اطمینان و صحت افشای پایداری داوطلبانه شرکت شود (هان و کونن، ۲۰۱۳). از طرف دیگر، تئوری مشروعیت نشان می دهد که گزارشگری پایداری داوطلبانه همچنین ممکن است برای شرکتهایی با عملکرد پایدار تحت فشار که در معرض فشارهای عمومی و تهدیدهای مشروعیت هستند، سودمند باشد. در این حالت، مدیریت شرکت از گزارشگری پایداری به عنوان ابزاری برای مدیریت فعالانه ادراکات و انتظارات سرمایه گذاران و سایر ذینفعان استفاده می کند تا اثرات منفی عملکرد ضعیف پایداری شرکتها را بر مشروعیت و شهرت شرکت خود بکاهد (برامر و پاولین، ۲۰۰۶؛ فریدمن و پاتن، ۲۰۰۴). با این حال، عدم نشان دادن عملکرد پایدار شرکتها، کیفیت گزارشگری پایداری را کاهش می دهد زیرا عملکرد پایداری شرکت نسبت به همه جنبه ها ارائه نمی شود (بویرال، ۲۰۱۳؛ چو و همکاران، ۲۰۱۲؛ رمیسباخ و هان، ۲۰۱۵). همچنین بر اساس نظریه علامت دهی، شرکت ها از طریق ارائه اطلاعات بیشتر و بهتری به بازار نسبت به شرکت های دیگر، قدرت رقابتی خود را علامت دهی و به بازار و ذینفعان مخابره می کنند. بنابراین، علامتدهی به بازار نسبت به کیفیت واقعی شرکت مانند افزایش ارزش شرکت یا کاهش هزینه سرمایه و جلب رضایت سرمایه گذاران، دلیلی برای افشای بیشتر اطلاعات می باشند. بر پایه این نظریه، شرکت هایی که سودآوری و نقدینگی بالایی دارند، تمایل بیشتری برای افشای اطلاعات و علامت دهی نسبت به عملکرد خوب جهت جذب سرمایه گذار

جلب اعتماد سهامدار دارند. زیرا شرکت ها به منظور دستیابی به منابع محدود سرمایه با یکدیگر در رقابت هستند. اگر شرکت از لحاظ گزارشگری مالی خوشنام باشد و در مورد فعالیت های خود اطلاعات بیشتری اعلام و افشاء کند، توانایی بیشتری در جذب سرمایه خواهد داشت، چرا که اعتماد سرمایه گذاران را به خود جلب خواهد کرد (لی، ۲۰۱۰).

یافته های قبلی حاکی از آن است که نظارت بر اثربخشی و سطح بالاتری از مشارکت ذینفعان ممکن است با انتشار اطلاعات پایداری با کیفیت بالا و رعایت استانداردها و دستورالعمل های گزارش دهی، باعث شود تا مدیران نسبت به عملکرد پایداری شرکت پاسخگو شوند. علاوه بر این، رابطه مثبت بین عملکرد پایداری شرکتی و کیفیت گزارش پایداری، پشتیبانی بیشتری را برای نظریه علامت دهی فراهم و نشان می دهد شرکت هایی با عملکرد پایدار شرکت برتر، در مقایسه با شرکت هایی که عملکرد پایداری شرکتی پایین دارند، اطلاعات مربوط به عملکرد پایداری شرکت را نشان می دهند تا سیگنال برتر شرکت را اعلام کنند. در عین حال، رابطه منفی بین عملکرد پایداری شرکتها و استانداردهای گزارش پایداری، پشتیبانی از تئوری مشروعیت را ارائه می دهد و نشان می دهد شرکت هایی که عملکرد پایداری پایینی دارند، رفتار گزارشگری خود را با رعایت استانداردهای گزارشگری بیشتر تنظیم می کنند (هامل و اسپلیک، ۲۰۱۶).

با وجود گذشت سالهای متمادی از شکل گیری مفهوم عملکرد پایداری شرکت ها در مبانی نظری کسب و کار، هنوز در این زمینه در کشور ما به سطح مطلوبی نرسیده است، پس بازنگری و تشریح این گونه مباحث جهت عملیاتی ساختن آنها امری لازم و ضروری می باشد. در همین راستا افشای مناسب این ابعاد و شاخص ها و اثرات آن در یک گزارش پایداری نیز حائز اهمیت می باشد. همچنین با توجه به این که همواره کیفیت و کمیت شاخص های عملکرد مورد پرسش بوده است. هدف پژوهش حاضر، بررسی ارتباط عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با کیفیت افشای داوطلبانه می باشد. هم چنین این تحقیق به دنبال پاسخ به این پرسش می باشد عملکرد پایدار اجتماعی و وضعیت موجود آن در ایران چگونه است و آیا عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با کیفیت افشای داوطلبانه ارتباط دارد یا خیر؟

۲- مبانی نظری و تدوین فرضیه ها

منظور از توسعه پایدار تمام استراتژی ها و فعالیت هایی است که نیازهای ذینفعان امروز را برآورده می کند و در عین حال منابع انسانی و طبیعی مورد نیاز نسل آینده را نیز حفظ می نماید (گاریگا و مل، ۲۰۰۲). ایفای نقش اجتماعی یک سازمان با پاسخ به

توجهی برخوردار هستند. تحقیقات قبلی (التوجیری و همکاران، ۲۰۰۴؛ بیلی و لی، ۲۰۰۰؛ چو و پاتن، ۲۰۰۷؛ کلارکسون و همکاران، ۲۰۰۸، ۲۰۱۱) بینش ارزشمندی در مورد کمیت اطلاعات ارائه شده ارائه می دهد. با این حال، شرکت ها ممکن است اطلاعات مربوط به کیفیت را در مورد موضوعاتی که از نظر خودشان مطلوب هستند (عملکرد برتر) ارائه دهند و اطلاعات کم کیفیت را در مورد موضوعاتی که ممکن است برای منافع آنها ضرر داشته باشد (عملکرد ضعیف) ارائه ندهند. بطور کلی استدلال نظریه افشای داوطلبانه در درجه اول برای افشای کیفیت بالا اعمال می شود زیرا چنین افشای شفافیت لازم را برای اطمینان و قابل مقایسه با افشای شرکت های دیگر ارائه می دهد. شرکت هایی که دارای عملکرد پایداری برتر در رابطه با یک شاخص خاص عملکرد هستند، ترجیح می دهند اطلاعات با کیفیت بالا را افشا کنند تا نوع عملکرد واقعی (غیرقابل نظارت) خود را نشان دهند (کلارکسون و همکاران، ۲۰۰۸). به دنبال این استدلال، فرضیه ما به صورت زیر بیان می شود:

فرضیه اول: بین عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا رابطه معنی داری وجود دارد.

هدف اصلی گزارشگری مالی تهیه اطلاعات مفید برای تصمیم گیرندگان است. از طرف دیگر کیفیت گزارشگری مالی صرفاً یک خروجی نهایی نیست بلکه کیفیت این فرآیند شامل بخش هایی از قبیل افشای معاملات شرکت، اطلاعاتی در زمینه انتخاب و کاربرد رو به هیاحسابداری و ارائه اطلاعاتی جهت قضاوت و تصمیم گیری است (مارتینز و همکاران، ۲۰۱۵). یکی از مهم ترین عوامل توسعه پایدار در اقتصاد هر کشور، فراهم کردن شرایط مناسب اقتصادی در جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی است. این مهم با وجود فضای رقابتی سالم از طریق اطلاعات شفاف و به موقع و امکان دسترسی همه مشارکت کنندگان بازار به اطلاعات شفاف امکان پذیر است (بلینگر و کاپی، ۲۰۰۹). هر چه انتشار اطلاعات در جوامع بیشتر و بهتر صورت پذیرد، امکان اتخاذ تصمیم های آگاهانه و ایفای مسئولیت پاسخگویی در مورد چگونگی تحصیل و مصرف منابع، بیشتر می شود. بنابراین، یکی از الزامات رشد و توسعه اقتصادی، دسترسی همه ذی نفعان به اطلاعات شفاف است. با گسترش بازارهای سرمایه و به تبع آن افزایش سرمایه گذاران، نیاز بیشتری به افشای اطلاعات وجود دارد، تا بدین وسیله سرمایه گذاران اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیری را در اختیار داشته باشند (الشماری و سلطان، ۲۰۱۰). شرکت ها اطلاعات خود را از طریق گزارشهای مالی تنظیم شده از جمله صورت های مالی و یا اطلاعات مکمل که قابل ذکر در متن صورت های مالی نیست و همچنین دیگر موارد قانونی افشا می کنند. علاوه بر این شرکتها

نیازهای جامعه حفظ می شود. براین اساس، زمانی که سیستم ارزشی سازمان با سیستم ارزشی جامعه ای که در آن به عنوان بخشی از جامعه شکل گرفته، تطابق نداشته باشد، حمایت جامعه را از دست خواهد داد. توجه به نیروی انسانی، کیفیت افشای اطلاعات شرکت در راستای پاسخگویی به ذینفعان، اقدام به اجتناب و فرار مالیاتی و محدودیت های اخلاقی مالیات دهندگان، عدم تقارن اطلاعاتی در تمام سطوح جامعه و همچنین اقدامات صورت گرفته جهت رفاه، سلامت و آموزش کارکنان و مشارکت در فعالیت های خیرخواهانه، از رایج ترین مسائل بعد اجتماعی برای شرکت ها می باشند (موسوی و همکاران، ۱۳۹۵). افشای داوطلبانه هرگونه اطلاعات مالی و غیرمالی است که توسط مدیریت، فراتر از گزارشهای مالی اجباری فاش می شود. افشای داوطلبانه می تواند شامل اطلاعات استراتژیک (محصول، رقابت، مشتریان)، اطلاعات مالی (پیش بینی سود، قیمت سهام) و اطلاعات غیر مالی (عملکرد پایداری زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیت شرکتی) باشد (لی و یانگ، ۲۰۱۶؛ رضایی، ۲۰۱۶). تحقیقات قبلی نشان می دهد که افشای داوطلبانه می تواند نقدینگی سهام و هزینه سرمایه را کاهش و کیفیت سود را نیز بهبود بخشد (بوتوسان، ۱۹۹۷؛ بوتوسان و پولملی، ۲۰۰۲؛ فرانسیس و همکاران، ۲۰۰۸؛ یانگ، ۲۰۱۲). میزان و نوع افشای داوطلبانه بستگی به هزینه های مربوط به افشای اطلاعات (ژانگ، ۲۰۰۱)، حاکمیت شرکت ها (هو و وونگ، ۲۰۰۱)، سوابق شخصی مدیران (بامبر و همکاران، ۲۰۱۰) و عملکرد پایداری دارد (خان و همکاران، ۲۰۱۶). همچنین شواهد حاکی از آن است که سرمایه گذاران برای افشای داوطلبانه معنادار ارزشمند و از افشای اجباری برای تأیید افشای داوطلبانه استفاده می کنند (ارنست و یانگ، ۲۰۱۴). تحقیقات علمی همچنین از اهمیت رابطه بین افشای اجباری و داوطلبانه پشتیبانی می کند. از یک طرف افشای داوطلبانه ممکن است اطلاعات خصوصی را برای رقبا و موجودین بالقوه موجود فراهم کند و همچنین از رقابت و سودآوری شرکت بکاهد. از طرف دیگر، افشای داوطلبانه می تواند با کاهش عدم تقارن اطلاعات، مزایایی را برای سرمایه گذاران و مدیریت ایجاد کند (دیاموند و ورسچیا، ۱۹۹۱؛ فرانسیس و همکاران، ۲۰۰۵؛ لنگ و لوندولم، ۲۰۰۰).

یکی از موارد مهم نتیجه آشکار ساز بودن، حقیقت بودن افشایگری است. با توجه به افشای مالی داوطلبانه، این فرض به طور معمول با دعوی حقوقی و ریسک های اعتباری مرتبط با گزارش های غیر معتبر توجیه می شود (عامر و عثمان، ۲۰۱۲). با این فرض که افشای غیر صحیح بعید است و با توجه به عدم وجود استانداردهای دقیق و الزام آور گزارش پایداری، شرکت ها در تعیین کمیت و کیفیت افشای پایداری، از یک راه قابل

فرضیه دوم: بین عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت پایین رابطه معنی داری وجود دارد.

۳- پیشینه تحقیق

مطالعات متعددی وضعیت عملکرد پایداری اجتماعی و ارتباط بین برخی از اجزای گزارشگری پایداری اجتماعی و متغیرهای مالی و غیر مالی را مورد بررسی قرار داده اند که برخی از تحقیقات مهم به شرح زیر است:

فیضی و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی چگونگی ارتباط ابعاد افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی با عملکرد پایداری شرکت ها و تاثیر آن ها بر کیفیت حسابرسی پرداختند. جامعه آماری این پژوهش، شامل تمامی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از سال ۱۳۸۸ لغایت سال ۱۳۹۷ بوده و نمونه مورد بررسی، از طریق روش حذف سیستماتیک از جامعه آماری، انتخاب شد. با توجه به شرایط معین، تعداد ۱۱۲ شرکت به عنوان نمونه آماری این پژوهش، انتخاب شدند. گفتنی است با طراحی مدل های رگرسیونی چندمتغیره به آزمون فرضیه های تدوین شده پرداخته شد. نتایج بررسی ها نشان داد که افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و ابعاد آن موجب تقویت عملکرد پایداری و بهبود کیفیت حسابرسی شرکت می گردد.

حسینی معصوم و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی نقش گزارشگری پایداری بر مدیریت سود بانگیزه دستیابی به آستانه های سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. در این پژوهش اطلاعات مربوط به ۱۰۹۸ سال - شرکت طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ گردآوری شد. شاخص

گزارشگری پایداری با بررسی ابعاد مختلف گزارشگری اقتصادی، اجتماعی، محیط زیستی و حاکمیت شرکتی اندازه گیری شده و روش آماری پژوهش معادلات ساختاری و مدل سازنده بود. نتایج نشان داد بین شاخص پایداری با مدیریت سود بانگیزه دستیابی به آستانه های سود اجتناب از کاهش سود و اجتناب از سود غیرمنتظره منفی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. نتایج کلی حاصل از تحقیق بیانگر آن بود که با افزایش شاخص پایداری، مدیرانی که در معرض اجتناب از کاهش سود و اجتناب از سود غیرمنتظره منفی قرار می گیرند با احتمال کمتری اقدام به مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی می کنند.

آرین پور و همکاران (۱۳۹۸) به تحلیل وضعیت گزارشگری عملکرد پایداری اجتماعی و ارتباط آن با هزینه سرمایه در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. به منظور دستیابی به هدف اصلی تحقیق، تحقیق در ۳ مرحله انجام شد. در مرحله اول، پس از مطالعه مبانی نظری تحقیق و نظرخواهی از ۳ گروه خبرگان و با استفاده از تحلیل عاملی

از طریق پیش بینی های مدیریت، سخنرانی های تحلیل گران، مذاکرات حضوری، مطبوعات، سایتهای اینترنتی و سایر گزارش ها، اطلاعات خود را به صورت داوطلبانه ارائه می کنند. واسطه های اطلاعاتی نیز مانند تحلیلگران مالی، کارشناسان و نشریه های مالی اطلاعات شرکت را افشا می کنند (آرمیتیچ و مارستون، ۲۰۰۸).

درباره افشای اطلاعات مربوط به پایداری شرکت ها تئوری هایی ارائه گردیده که حکایت از نیت شرکت ها از افشای اطلاعات مزبور دارد. تئوری مشروعیت یکی از تئوری های مذکور است که براساس آن شرکت به منظور مشروعیت بخشیدن به عملکرد ضعیف خود دست به افشا اطلاعات زده و کیفیت پایین گزارشگری خود را پشت این شیوه گزار شگری پنهان می نماید. در طرف مقابل شرکت هایی که عملکرد مناسبی از خود به جای گذاشته اند به منظور کاهش حداکثری عدم تقارن اطلاعاتی موجود بین شرکت و ذینفعان اطلاعات مربوط به فعالیت های مسئولیت اجتماعی را گزارش کرده و از این طریق حقوق ذینفعان خود را رعایت می کنند نظریه مشروعیت توضیح نظری دیگری برای افشای داوطلبانه اطلاعات ارائه می دهد. تئوری مشروعیت نشان می دهد که شرکت های به خصوص ضعیف از افشای پایداری به عنوان یک تاکتیک مشروع برای تأثیر پذیری عمومی در مورد عملکرد پایداری خود استفاده می کنند (دیگان، ۲۰۰۲؛ اودانوان، ۲۰۰۲). فرانسویس و همکاران (۲۰۰۸) نشان دادند که شرکت های باکیفیت گزارشگری پایین از افشای اطلاعات پایداری به عنوان ابزاری جهت پوشش ضعف خود در زمینه کیفیت اطلاعات استفاده می نمایند. همچنین مارتینز و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی به بررسی رابطه بین کیفیت گزار شگری مالی و افشا اطلاعات پایداری پرداخته و نشان دادند شرکت های محافظه کار و همچنین شرکت هایی که کمتر به مدیریت سود می پردازند افشا اطلاعات بیشتری در زمینه فعالیت های پایداری شرکت دارند. لیز و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان سیگنال دهی از طریق گزارشگری پاسخگویی نشان دادند شرکت ها اخبار و عملکرد خوب خود را به صورت داوطلبانه در قالب گزارش عملکرد پایداری گزارش می کنند تا خود را از رقبای ضعیفشان متمایز نمایند. بنابراین می توان اینگونه استدلال کرد که پایداری شرکت ها با سطح پایین کیفیت گزارشگری مالی در ارتباط است. چراکه احتمال این امر وجود دارد که عملکرد شرکت در زمینه پایداری و افشای اطلاعات مربوطه پوششی برای رفتارهای فرصت طلبانه باشد. در نتیجه، ما فرضیه زیر را مطرح می کنیم:

پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۴ پرداختند. داده‌های مورد نیاز پژوهش با بررسی گزارش‌های سالانه هیئت مدیره، صورت‌های مالی و سامانه شرکت‌های نمونه به دست آمد. نتایج به دست آمده از آزمون رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته برآوردی تابلویی نشان داد که میزان شاخص‌های پایداری افشاء شده به صورت جامع تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت سود دارد؛ ولی از سه بعد پایداری موجود، شاخص‌های مرتبط با ابعاد اجتماعی و اقتصادی، دارای تأثیر منفی و معناداری بر کیفیت سود هستند، در حالی که بعد زیست محیطی دارای تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت سود است.

معصومی و همکاران (۱۳۹۷) به شناسایی متغیرهای مؤثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. برای اندازه‌گیری میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها از معیار جی آر آی استفاده شد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که پس از بررسی از میان آنها تعداد ۱۳۰ شرکت بر اساس روش حذف سیستماتیک انتخاب شد. نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان داد که متغیرهای اندازه شرکت، نقدینگی، سهامداران نهادی و دوگانگی وظایف مدیرعامل بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها تأثیر معناداری دارند. همچنین سه متغیر عمر شرکت، دارایی نامشهود و استقلال هیئت مدیره بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌ها تأثیر معناداری ندارند.

کوماردی و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی تأثیر شیوه‌های مدیریت ناب و عملکردهای مسئولیت اجتماعی (زیست محیطی و اجتماعی) بر پایداری و عملکرد اقتصادی پرداختند. در این تحقیق از داده‌های ۱۱۹ شرکت کوچک و متوسط در صنایع تولیدی در میدلندز، انگلیس استفاده شد. نتایج نشان داد که شیوه‌های مدیریت ناب پایداری و عملکرد اقتصادی را تسهیل می‌کند و نوآوری با محوریت پایداری واسطه شیوه‌های مدیریت ناب برای دستیابی به عملکرد پایداری است. علاوه بر این، شیوه‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی برای دستیابی به عملکرد پایداری، واسطه شیوه‌های مدیریت ناب هستند.

نوبر و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی تأثیر عملکرد پایداری بر عملکرد مالی طی سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۷ در بازار بورس آلمان پرداختند. نتایج شواهدی از رابطه U شکل را نشان داد. این بدان معنی است که مدیریت پایداری با هدف افزایش عملکرد مالی باید بطور فعالانه در جهت دستیابی به نیازهای سرمایه‌گذاران و ذینفعان بیشتر به دنبال سطوح بسیار بالایی از پایداری شرکت‌ها باشد.

تأییدی، ۲۶ شاخص تعیین شد. در مرحله دوم، با بررسی محتوای صورت‌های مالی و گزارش‌های هیئت مدیره ۱۳۴ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، وضعیت گزارشگری این شاخص‌ها طی سال‌های ۹۱-۹۵ در مورد بررسی قرار گرفت. نهایتاً در مرحله سوم، پس از جمع‌آوری داده‌های مربوط به ۷۹ شرکت، فرضیه تحقیق به روش داده‌های تابلویی مورد آزمون قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که در مؤلفه «رویه‌های کار و عملکرد مناسب» نسبت به سایر مؤلفه‌ها گزارشگری بهتری داشته‌اند، ولی سطح عملکرد پایداری اجتماعی شرکت‌ها نسبت به تحقیقات خارجی بررسی شده پایین ارزیابی شده است. هم‌چنین برخلاف مبانی نظری تحقیق، اطلاعات عملکرد پایداری اجتماعی بر هزینه سرمایه شرکت‌ها تأثیر مثبت دارد که می‌تواند ناشی از نوسانات قیمت سهام، نادیده گرفتن ویژگی‌های خاص شرکت (مانند توانایی مدیریتی یا مهارت‌های کارکنان) یا اثر متقابل اطلاعات تاریخی و اطلاعات آینده نگر باشد.

هاشمی و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی تأثیر عملکرد پایداری بر مازاد بازده سهام و سودآوری شرکت‌های سیمان پرداختند. برای آزمون فرضیه‌ها، نمونه‌ای شامل ۱۴ شرکت به روش حذف سیستماتیک از بین شرکت‌های سیمان پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۵-۱۳۸۶ انتخاب گردید. برای اندازه‌گیری سطح افشای عملکرد پایداری از تحلیل محتوای گزارش‌های سالانه هیئت مدیره استفاده شد. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از مدل رگرسیون چند متغیره، به روش داده‌های ترکیبی استفاده گردید. نتایج حاصل از برآورد مدل‌های پژوهش نشان داد که تأثیر عملکرد پایداری و افشاء در سطح عملکرد اجتماعی-اقتصادی شرکت بر مازاد بازده سهام معنادار و معکوس است. همچنین تأثیر عملکرد پایداری و سطح افشای عملکرد اجتماعی-اقتصادی شرکت بر روی سودآوری معنادار نمی‌باشند.

کاشانی پور و همکاران (۱۳۹۷) به بررسی رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و افشای اطلاعات پایداری پرداختند. پژوهش از بُعد هدف از نوع توصیفی و تحلیلی و از بُعد نتیجه، پژوهشی کاربردی و برای برآزش الگو از روش حداقل مربعات معمولی و رگرسیون چند متغیره برای ۹۲ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۳-۱۳۸۹ استفاده شد. نتایج نشان داد که بین مدیریت سود، محافظه‌کاری و کیفیت اقلام تعهدی با افشا اطلاعات پایداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. اما بین شاخص افشای الزامی و افشا اطلاعات پایداری رابطه معناداری مشاهده نگردید.

یلویی و همکاران (۱۳۹۷) به بررسی تأثیر میزان شاخص‌های پایداری افشاء شده بر کیفیت سود شرکت‌های

این مطالعه، بررسی عوامل تعیین کننده سازمان گزارشگری جهانی مبتنی بر گزارشگری پایداری، پذیرش بیانیه های بیمه در گزارشات پایداری و بکارگیری سطوح گزارشگری پایداری می باشد. بر اساس نمونه های تهیه شده از ۲۹۷ شرکت تجاری ترکیه ای در بورس استانبول یافته ها حاکی از رشد آگاهی از گزارشگری پایداری جهانی مبتنی بر گزارشگری پایداری بین شرکت های تحت بررسی و همچنین بهبود روند کیفیت گزارشات می باشد.

هامل و اسپلیک (۲۰۱۶) با بررسی ارتباط بین عملکرد پایداری و افشای پایداری نشان دادند که مطابق با تئوری افشای داوطلبانه، شرکت ها با انتخاب افشای پایدار با کیفیت بالا بدنبال نشان دادن عملکرد برتر در بازار هستند. علاوه بر این، بر اساس نظریه مشروعیت، افشای پایدار با کیفیت پایین را برای پنهان کردن عملکرد واقعی خود ترجیح می دهند.

باهاتا کارایا (۲۰۱۴) به بررسی عوامل مرتبط با گزارشگری محیطی و اجتماعی در شرکت های استرالیایی پرداخت. نتایج نشان داد که میزان گزارشگری محیطی و اجتماعی در شرکت های استرالیایی پایین می باشد و میزان کل افشا در سازمان های بزرگ در صنعت حمل و نقل بطور چشمگیری بالاتر می باشد. شرکت های با بازده دارایی منفی اطلاعات اجتماعی بیشتری گزارش می کنند. همچنین میزان کل افشا با عمر شرکت و اندازه حسابرسی مستقل رابطه ای ندارد.

۴- روش تحقیق

این تحقیق از نوع تجربی و در حوزه تحقیقات اثباتی حسابداری می باشد. در این تحقیق اطلاعات مالی از صورت های مالی و یادداشت های مربوط به شرکت های مورد مطالعه و با کمک لوح های فشرده سازمان بورس و اوراق بهادار تهران استفاده می شود. روش پژوهش فوق قیاسی و استقرایی است، بدین معنی که مبانی نظری و پیشینه پژوهش از راه مطالعات کتابخانه ای، مقالات و سایت ها به صورت قیاسی و گردآوری اطلاعات و داده ها برای آزمون فرضیه ها در قالب استقرائی انجام گرفته است. از آنجایی که نتایج حاصل از این پژوهش می تواند در فرآیند تصمیم گیری استفاده شود، این پژوهش از لحاظ هدف تحقیق، کاربردی است. این پژوهش به بررسی رابطه بعد اجتماعی عملکرد پایداری با افشای داوطلبانه اطلاعات در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می پردازد. در این پژوهش افشای داوطلبانه اطلاعات به عنوان متغیر تأثیر پذیر یا وابسته و متغیر بعد اجتماعی عملکرد پایداری شرکت ها نیز به عنوان متغیر تأثیر گذار یا مستقل که اطلاعات مربوط به متغیر ها از طریق صورت های مالی حسابرسی شده و گزارش هیئت مدیره

اورزالدین و همکاران (۲۰۱۹) به بررسی شیوه های گزارشگری پایداری شرکت های نفت و گاز برتر در روسیه و بررسی اثرات شاخص های عملکرد پایداری بر پایداری مالی در زمینه یک اقتصاد نوظهور پرداختند. این مطالعه براساس تحلیل داده های تابلویی شاخص های عملکردی پایداری و داده های مالی چهل و چهار شرکت برتر نفت و گاز پذیرفته شده در بورس روسیه در دوره زمانی ۲۰۱۲-۲۰۱۶ می باشد. داده ها در مورد عملکرد پایداری از طریق تحلیل گزارش های پایداری و گزارش های سالانه گرد آوری شدند، درحالی که داده های مالی از صورت های مالی حسابرسی شده و دانلود شده از وب سایت های شرکت ها بدست آمدند. نتایج نشان دادند که شرکت ها، شاخص های عملکردی پایداری خود را برای مدیریت ریسک و بهبود پایداری مالی خود، بهبود می بخشند. همچنین مشخصات خاص یک شرکت معین، مانند ظرفیت مالی، اهرم های مالی، اندازه شرکت و سن شرکت، عوامل ضمنی مهم موثر بر میزان تنش مالی و پایداری می باشند.

رضایی و تو (۲۰۱۹) به بررسی ارتباط بین کمیت و کیفیت افشای پایداری و کیفیت سود در زمینه ارزش و فرهنگ اخلاقی شرکت ها پرداختند. نمونه مورد نظر از ۳۵۱۱۰ مشاهدات مربوط به سال بین سال های ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۵ جمع آوری و با استفاده از آزمون رگرسیون چندگانه انجام گردید و نتایج نشان داد که مقدار افشای پایداری با کیفیت سود مرتبط است و با کیفیت سود اختیاری در کاهش کارایی سودهای مدیریتی و رفتارهای گزارشگرانه غیر فرصت طلب رابطه منفی دارد. همچنین کیفیت افشای پایداری می تواند رابطه مثبت بین کیفیت سود و مقدار افشای پایداری را تقویت کند و رابطه منفی بین کیفیت سود اختیاری و مقدار افشای پایداری را کاهش دهد. سرانجام، رابطه بین کیفیت سود و مقدار افشای پایداری با ساختار شرکت و عملکرد پایداری سال قبل تعدیل می شود.

اسچریک و رایتل (۲۰۱۸) به بررسی تأثیرات متمایز و مشترک عملکرد اجتماعی شرکت، اندازه و دیدگاه شرکت در تصمیم برای افشای اطلاعات مرتبط با پایداری از طریق گزارش های پایداری پرداختند. داده های ۲۸۰ شرکت در صنایع حساس به محیط زیست و اجتماعی انجام و نتایج نشان داد که اثرات فرضیه غیرخطی است زیرا هزینه های حاشیه ای و مزایای گزارش پایداری با سطح عملکرد اجتماعی یک شرکت، اندازه و میزان دید آن در عموم متفاوت است. همچنین بین عملکرد اجتماعی و گزارش پایداری ارتباط قوی وجود دارد، اما قدرت این ارتباط به اندازه و دید آن بستگی دارد.

کازی و یار (۲۰۱۷) به بررسی عوامل تعیین کننده گزارشگری پایداری و تأثیر آن بر ارزش شرکت پرداختند. هدف

ها مانند اقدامات و هزینه ها در شرکت ها برای تصفیه آب خروجی و تصفیه، ضایعات (افشای نحوه برخورد با ضایعات مانند فروش، بازیافت یا دفن)، محصولات (افشای میزان کاهش اثرات زیست محیطی محصولات)، قوانین زیست محیطی (وجود موارد تخطی از قوانین و مقررات زیست محیطی شامل مبلغ پولی و جرائم وضع شده).

شاخص اجتماعی که شامل؛ نیروی کار (نوع استخدام، قرارداد کاری، مدرک تحصیلی)، گردش کارکنان (تعداد کل کارکنان که به هر دلیلی ترک کار کرده اند)، قراردادهای دسته جمعی (درصد کل نیروی کار تحت پوشش موافقتنامه های جمعی)، بهداشت و ایمنی شغل (انواع اقدامات و هزینه ها برای بهداشت و ایمنی محیط کار)، آموزش و تحصیلات (مدت زمان آموزش مرتبط)، تبعیض جنسیت (افشای سهم زنان در فرآیند عملیات)، حمایت مالی (افشای منابع مصرفی و کمک های مالی برای حمایت از فعالیت های اجتماعی، آموزشی، پرورشی و هنری)، سرمایه گذاری اجتماعی (افشای ایجاد زیرساخت برای عموم مردم).

متغیر مستقل

عملکرد پایداری اجتماعی متغیر مستقل تحقیق بوده، برای محاسبه از نسبت های زیر استفاده می شود:

۱) آموزش کارکنان = کل دوره آموزش (هزینه یا ساعت) /

تعداد کارکنان

۲) سهم زنان در کل شرکت = تعداد زنان / تعداد کارکنان

۳) اقدامات اجتماعی = تعداد اقدام انجام شده به کل

اقدامات شامل (قرارداد کاری، بهداشت و ایمنی شغل،

آموزش و تحصیلات، پژوهش و توسعه، سیاست

اجتماعی، سرمایه گذاری اجتماعی، سایر مسائل

اجتماعی) می باشد.

۴) گردش کارکنان = تعداد کارکنان که کار را ترک می کنند

/ تعداد کارکنان

۵) سرمایه گذاری اجتماعی = مشارکت های اجتماعی /

تعداد کارکنان

این تحقیق برای انتخاب متغیرهای کنترلی به تحقیقات قبلی متکی بوده، زیرا بسیاری از مطالعات تجربی قبلی رابطه بین این متغیرها و افشای داوطلبانه اطلاعات را نشان می دهند (برانکو و رودریگز، ۲۰۰۸؛ داوینز و فراس، ۲۰۱۱؛ کلک، ۲۰۰۳).

(BM) ارزش دفتری به بازار: نسبت ارزش دفتری به بازار

سهام محاسبه می گردد.

(InstOwner) مالکان نهادی: نشان دهنده درصد سهام

نگهداری شده توسط شرکت های بیمه، مؤسسه های مالی و

شرکت ها جمع آوری، برای آزمون فرضیه های تحقیق از آمار توصیفی، رگرسیون چند متغیره و آزمون های مربوط استفاده گردید.

جامعه آماری تحقیق، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۷ است. در این تحقیق به منظور نمونه گیری از روش حذفی سیستماتیک استفاده شده است. بدین ترتیب که ابتدا تمامی شرکتهای پذیرفته شده در بورس تهران انتخاب گردید و در نهایت شرکتهایی انتخاب شدند که شرایط زیر را دارا باشند:

سال مالی شرکت ها طی کل دوره قلمرو زمانی پژوهش به پایان اسفند ختم شده و قبل از سال ۱۳۹۱ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند. همچنین شرکت ها در دوره زمانی پژوهش تغییر در سال مالی نداشته و جزء شرکت های مالی و سرمایه گذاری مانند بانک ها و بیمه نباشند. سرانجام اطلاعات مالی مورد نیاز در دسترس و سهام آنها در دوره مورد بررسی توقف معاملاتی نداشته باشند. در نهایت با توجه به موارد فوق ۷۱ شرکت در دوره تحقیق به عنوان نمونه آماری مورد مطالعه انتخاب گردید.

برای بررسی رابطه عملکرد پایداری با افشای داوطلبانه اطلاعات شرکت ها از شاخص های مدل تحقیق افشای داوطلبانه اطلاعات و ارتباط آن با عملکرد پایدار (هامل و اسپلیک، ۲۰۱۶) استفاده می شود.

$$1) HQ_VSD = \beta_1 + \beta_2 SSP + \beta_3 BM + \beta_4 Inst\ Owner + \beta_5 SIZE + \beta_6 FCF + \beta_7 LEV + \beta_8 TOBIN + e_{i,t}$$

$$2) LQ_VSD = \beta_1 + \beta_2 SSP + \beta_3 BM + \beta_4 Inst\ Owner + \beta_5 SIZE + \beta_6 FCF + \beta_7 LEV + \beta_8 TOBIN + e_{i,t}$$

متغیر وابسته

افشای داوطلبانه اطلاعات متغیر وابسته تحقیق بوده، چنانچه اطلاعات داوطلبانه در گزارش های سالانه یک شرکت نمونه ارائه شده باشد یک و در غیر این صورت صفر. برای محاسبه از میانگین شاخص های زیست محیطی و عملکرد اجتماعی استفاده می شود. این اطلاعات برگرفته از شاخص های عملکرد پایداری جهانی (GRI) می باشد:

شاخص محیطی که شامل؛ مواد استفاده شده (از نظر وزن یا حجم)، مصرف انرژی (مستقیم و غیر مستقیم و منابع انرژی تجدیدپذیر)، برداشت آب (بر حسب منبع مانند چاه، حق انشعاب و...)، انتشار گازهای گلخانه ای (افشای اقدامات و هزینه های که شرکت جهت کاهش انتشار گازهای گلخانه ای انجام داده)، پساب ها و پسماند ها (افشای نحوه برخورد با پساب ها و پسماند

سرمایه‌گذاری، بانک‌ها، شرکت‌های دولتی و دیگر اجزای دولت (سهامداران بزرگ کسانی که دارای سه درصد یا بیشتر از سهام هستند).

(SIZE) اندازه شرکت: عبارت است از لگاریتم طبیعی مجموع دارایی‌های شرکت.

(FCF) عملکرد مالی: (جریان نقدی از فعالیت‌های عملیاتی - کل هزینه‌های سرمایه) تقسیم بر تعداد کارکنان (LEV) اهرم مالی: نسبت کل بدهی به کل دارایی‌ها محاسبه می‌گردد.

کیو توبین: از تقسیم مجموع ارزش دفتری بدهی و ارزش بازار حقوق صاحبان سهام تقسیم بر مجموع دارایی شرکت به ارزش دفتری بدست می‌آید.

۶- نتایج تحقیق

نخستین مرحله در هر تحلیل آماری و تجزیه و تحلیل اطلاعات، محاسبه‌ی شاخص‌های توصیفی می‌باشد. بنابراین برای ورود به مرحله‌ی تجزیه و تحلیل اطلاعات، آماره‌ی توصیفی داده‌ها که شامل شاخص‌های مرکزی، پراکندگی و انحراف از قرینگی بوده و همچنین آزمون جارگ‌برا که توزیع نرمال پسماندها را بررسی می‌کند، محاسبه گردیده و نتایج در جدول (۱) درج شده است. جدول (۱) نتایج آمار توصیفی داده‌های پژوهش نشان می‌دهد، بعنوان نمونه میانگین عملکرد پایداری اجتماعی برابر با ۰.۳۹۷ می‌باشد، به عبارتی به طور میانگین عملکرد پایداری

اجتماعی شرکت‌ها ۳۹.۷ درصد بوده و بیشتر داده‌های مربوط به این متغیر حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. میانه متغیر عملکرد پایداری اجتماعی برابر با ۰.۳۸۴ می‌باشد که نشان می‌دهد نیمی از داده‌ها کمتر از این مقدار و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار هستند. میزان عدم تقارن منحنی فراوانی (چولگی) متغیر مزبور ۰.۰۵۴ می‌باشد، یعنی این متغیر چولگی به راست دارد و به این اندازه از مرکز تقارن انحراف دارد. نتایج حاصل از آزمون جارگ - برا مبنی بر نرمال بودن متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد، با توجه به اینکه سطح معنی داری کلیه متغیرها کمتر از ۰.۰۵ است، در نتیجه فرضیه صفر مبنی بر نرمال بودن متغیرها رد می‌شود به عبارتی توزیع داده‌ها نرمال نمی‌باشد. در این پژوهش در ارتباط با نرمال بودن متغیرهای مدل از قضیه‌ی حد مرکزی استفاده شده و بر این اساس حداقل یک نمونه‌ی ۳۰ تایی لازم است تا بتوان گفت توزیع آماره‌ی \bar{X} نرمال است (عادل آذر و مؤمنی، ۱۳۹۰). بنابراین با توجه به این که تعداد نمونه در پژوهش حاضر شامل ۷۱ شرکت برای ۷ سال می‌باشد، متغیرهای پژوهش، تقریبی از توزیع نرمال خواهند داشت. از پیش فرض‌های یا فروض کلاسیک مدل رگرسیون، عدم خود همبستگی، همسانی واریانس‌ها و عدم هم خطی است. در این پژوهش برای اطمینان از نتایج بدست آمده برای بررسی عدم خود همبستگی در داده‌ها از آزمون بریوش - گادفری استفاده می‌شود. در این آزمون، فرض صفر مبنی بر عدم خود همبستگی و فرض مخالف آن خود همبستگی در نظر گرفته می‌شود.

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	میانگین	میان	پیشینه	کمینه	چولگی	جارگ برا	سطح معنی داری
عملکرد پایداری اجتماعی	۰.۳۹۷	۰.۳۸۴	۰.۶۶۶	۰.۱۲۵	۰.۰۵۴	۱۴.۴۳۱	۰.۰۰۰
اطلاعات عملکرد اجتماعی	3.997	4	8	1	0.063	14.044	۰.۰۰۰
اطلاعات زیست محیطی	3.792	3	8	1	0.224	56.671	۰.۰۰۰
عملکرد مالی	16936	5069	159087	-9833	2.182	684328	۰.۰۰۰
مالکان نهادی	80.44	83.17	99.38	34.52	-0.661	38.582	۰.۰۰۰
اهرم مالی	0.618	0.642	0.889	0.111	-0.679	54617	۰.۰۰۰
اندازه شرکت	13.007	12.935	18.194	9.816	0.71	105.47	۰.۰۰۰
ارزش دفتری به بازار	0.975	0.977	1.31	0.754	-0.167	588.42	۰.۰۰۰
کیو توبین	2.251	1.235	40.52	0.228	6.634	83181	۰.۰۰۰

جدول (۲): آزمون عدم خود همبستگی بریوش - گادفری

مدل	مقدار F	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
مدل اول	۰.۲۴۹	۰.۷۷۹	تایید فرض H.
مدل دوم	۰.۳۷۹	۰.۶۸۴	تایید فرض H.

فرضیه دیگر در الگوی رگرسیون کلاسیک، عدم هم خطی است. اگر الگو یا مدل با همخطی روبرو باشد عملاً برآورد آن امکانپذیر نخواهد بود. برای بررسی عدم هم خطی در داده ها از عامل تورم واریانس (VIF) استفاده می شود. اگر در این آزمون مقدار از عدد دو بزرگ تر باشد، میزان هم خطی بیشتر است.

جدول (۴): آزمون همخطی

متغیر	VIF	متغیر	VIF
ارزش دفتری به بازار	1.113	اهرم مالی	1.202
عملکرد پایداری اجتماعی	1.0۲۰	اندازه شرکت	1.229
عملکرد مالی	1.283	کیو توبین	1.247
مالکان نهادی	1.085		

جدول (۴) نتایج حاصل از عامل تورم واریانس متغیرهای پژوهش را نشان می دهد. با توجه به مقادیر بدست آمده برای هم خطی بین متغیرهای مستقل کمتر از ۲ بوده، شاهد عدم هم خطی بین متغیرهای مستقل می باشیم، که نشان گر امکان اجرای آزمون رگرسیون خطی چندگانه می باشد.

پس از اطمینان از برقراری فروض کلاسیک، هدف ما در مدل اول، تبیین بررسی رابطه بین عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا در شرکت-های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. پس از تبیین مدل و انتخاب بهترین روش، نتایج تخمین برای شرکت‌های منتخب به شرح جدول زیر است:

جدول (۲) نتایج حاصل از آزمون عدم خود همبستگی در مدل های تحقیق را نشان می دهد. سطح معنی داری ۰.۷۷۹ و ۰.۶۸۴ بیشتر از ۰.۰۵ بدست آمده، در نتیجه فرض صفر مبنی بر عدم خود همبستگی پذیرفته می شود.

فرضیه دیگری که در یک الگوی رگرسیون کلاسیک مطرح می باشد، همسانی واریانس ها است. برای بررسی همسانی واریانس در داده ها از آزمون آرج استفاده می شود. در این آزمون، فرض صفر مبنی بر همسانی واریانس و فرض مخالف آن ناهمسانی واریانس در نظر گرفته می شود.

جدول (۳): آزمون ناهمسانی واریانس - روش آرج

مدل	مقدار F	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
مدل اول	۰.۰۷۷	۰.۷۸۰	تایید فرض H.
مدل دوم	۰.۰۸۴	۰.۷۷۱	تایید فرض H.

جدول (۳) نتایج حاصل از آزمون همسانی واریانس ها مدل های پژوهش را نشان می دهد. با توجه به سطح معنی داری بدست آمده برای مدل های پژوهش، بیشتر از ۰.۰۵ است، فرض صفر تایید شده و در مدل پژوهش همسانی واریانس ها وجود دارد.

جدول (۵): نتایج مدل اول

متغیر وابسته: افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا			
متغیر	ضریب	آماره t	سطح معنی داری
مقدار ثابت	0.032691	2.315906	0.0089
عملکرد پایداری اجتماعی	0.038114	2.623124	0.0039
ارزش دفتری به بازار	0.052718	4.563143	0.0001
عملکرد مالی	0.019676	0.532225	0.5948
مالکان نهادی	-0.164157	-2.267205	0.0153
اهرم مالی	0.003467	0.953462	0.3408
اندازه شرکت	-3.801325	-7.417306	0.0000
کیو توبین	2.165215	3.164547	0.0011
ضریب تعیین	0.۴۹۶	ضریب تعیین تعدیل شده	0.4۸۱
آماره F	۷.۲۹۸	دوربین واتسن	۱.۸۷۹
سطح معنی داری (F)	0.00۰		

است. در مدل حاضر ۰.۴۸۱ می باشد. یعنی ۴۸.۱ درصد تغییرات متغیر افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا توسط متغیرهای

مقدار عددی ضریب تعیین تعدیل شده بیان می کند که چند درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل قابل توضیح

تهران است. پس از تبیین مدل و انتخاب بهترین روش، نتایج تخمین برای شرکت‌های منتخب به شرح جدول ۶ است.

مقدار عددی ضریب تعیین تعدیل شده بیان می‌کند که چند درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل قابل توضیح است. در مدل حاضر ۰.۳۸۶ می‌باشد. یعنی ۳۸.۶ درصد تغییرات متغیر افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت پایین توسط متغیرهای مستقل و کنترلی قابل توضیح است. مقدار آماره‌ی دوربین واتسون ۱.۸۷۶ می‌باشد چون این مقدار در فاصله ۱.۵ تا ۲.۵ قرار دارد فرض عدم وجود همبستگی بین خطاها رد نمی‌شود و می‌توان از رگرسیون ساده و چندگانه بالا استفاده کرد. از سوی دیگر مقدار احتمال برآورد شده برای آماره‌ی F برابر با ۰.۰۰۰ است. لذا معنی‌داری کل رگرسیون قابل تأیید بوده و مجموعه متغیرهای مستقل و کنترلی افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت پایین را نشان دهند. معادله رگرسیون به شرح ذیل می‌باشد:

$$LQ_VSD = -0.033 - 0.032 SSP + 0.053 BM + 0.171 Inst Owner + 1.155 SIZE - 1.778 TOBIN + e_{i,t}$$

با توجه به جدول (۶) نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که چون سطح معنی‌داری متغیر مستقل عملکرد پایداری اجتماعی آماره تی (۲.۲۱۸-) و معناداری (۰.۰۰۸۲) کمتر از ۵٪ است در نتیجه دلایلی برای تأیید فرضیه صفر وجود ندارد و فرضیه مقابل (H_1) پذیرفته می‌شود بنابراین می‌توان گفت بین عملکرد پایداری اجتماعی با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت پایین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد.

مستقل و کنترلی قابل توضیح است. مقدار آماره‌ی دوربین واتسون ۱.۸۷۹ می‌باشد چون این مقدار در فاصله ۱.۵ تا ۲.۵ قرار دارد فرض عدم وجود همبستگی بین خطاها رد نمی‌شود و می‌توان از رگرسیون ساده و چندگانه بالا استفاده کرد. از سوی دیگر مقدار احتمال برآورد شده برای آماره‌ی F برابر ۰.۰۰۰ کمتر از ۰.۰۰۵ است. فرض صفر رد می‌شود و این نشان می‌دهد که تمامی ضرایب رگرسیون به طور هم زمان صفر نیستند. بنابراین به طور هم زمان بین تمامی متغیرهای مستقل با متغیر وابسته رابطه معنی‌داری وجود دارد و لذا معنی‌داری کل رگرسیون قابل تأیید بوده و مجموعه متغیرهای مستقل و کنترلی قادرند افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا را نشان دهند. معادله رگرسیون به شرح ذیل می‌باشد:

$$HQ_VSD = 0.032 + 0.038 SSP + 0.052 BM - 0.164 Inst Owner - 3.801 SIZE + 2.165 TOBIN + e_{i,t}$$

با توجه به جدول (۵) نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که چون سطح معنی‌داری متغیر مستقل عملکرد پایداری اجتماعی با آماره تی (۲.۶۲۳) و معناداری (۰.۰۰۳۹) کمتر از ۵٪ است در نتیجه دلایلی برای تأیید فرضیه صفر وجود ندارد و فرضیه مقابل (H_1) پذیرفته می‌شود بنابراین می‌توان گفت بین عملکرد پایداری اجتماعی با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

هدف ما در مدل دوم، تبیین بررسی رابطه بین عملکرد پایداری اجتماعی شرکت‌ها با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت پایین در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

جدول (۶): نتایج مدل دوم

متغیر وابسته: افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت پایین			
متغیر	ضریب	آماره‌ی t	سطح معنی‌داری
مقدار ثابت	-0.033634	-2.376121	0.0075
عملکرد پایداری اجتماعی	-0.032265	-2.218898	0.0082
ارزش دفتری به بازار	0.053391	4.603863	0.0001
عملکرد مالی	-0.013511	-0.364392	0.7157
مالکان نهادی	0.171742	2.403633	0.0096
اهرم مالی	-0.006191	-1.698045	0.0901
اندازه شرکت	1.155415	2.258897	0.0015
کیو توبین	-1.778405	-2.821919	0.0004
ضریب تعیین	0.۳۸۵	ضریب تعیین تعدیل شده	0.۳۸۶
آماره-F	۷.۱۹۷	دوربین واتسون	۱.۸۶۷
سطح معنی‌داری (F)	0.0۰۰		

های دیگر ارائه می دهد. شرکت هایی که دارای عملکرد پایداری برتر در رابطه با یک شاخص خاص عملکرد هستند، ترجیح می دهند اطلاعات با کیفیت بالا را افشا کنند تا نوع عملکرد واقعی (غیرقابل نظارت) خود را نشان دهند.

نتایج فرضیه دوم نشان داد بین عملکرد پایداری اجتماعی شرکت ها با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت پایین ارتباط معنادار و منفی وجود دارد. به عبارتی شرکت ها به منظور مشروعیت بخشیدن به عملکرد ضعیف خود دست به افشا اطلاعات زده و کیفیت پایین گزارشگری خود را پشت این شیوه گزار شگری پنهان می نماید. بنابراین می توان اینگونه استدلال کرد که احتمال این امر وجود دارد که عملکرد شرکت در زمینه پایداری و افشای اطلاعات مربوطه پوششی برای رفتارهای فرصت طلبانه باشد. نتایج این فرضیه در راستای تئوری مشروعیت بوده که نشان می دهد شرکت های به خصوص ضعیف، از افشای پایداری به عنوان یک تاکتیک مشروع برای تأثیر پذیری عمومی در مورد عملکرد پایداری خود استفاده می کنند.

نتایج این تحقیق با تحقیقات (فیضی و همکاران، ۱۳۹۸؛ کاشانی پور و همکاران، ۱۳۹۷؛ دیگان، ۲۰۰۲؛ التوجیری و همکاران، ۲۰۰۴؛ آمر و عثمان، ۲۰۱۲؛ هامل و اسچلیک، ۲۰۱۶؛ رضایی و تو، ۲۰۱۷؛ اوزالین و همکاران، ۲۰۱۹) که استدلال می کنند، یک شرکت با عملکرد پایداری برتر، اطلاعات داوطلبانه غیر مالی را افشا می کند تا ماهیت عملکرد واقعی آن را نشان و ارزش بازار آن را افزایش دهد و همچنین شرکت های با کیفیت گزارشگری پایین از افشای اطلاعات پایداری به عنوان ابزاری جهت پوشش ضعف خود در زمینه کیفیت اطلاعات استفاده می نمایند، همخوانی دارد. در صورت اختیاری بودن افشای اطلاعات مربوط به عملکرد پایداری سازمان، مدیران تنها مایل به ارائه اطلاعاتی هستند که جنبه های مثبت فعالیت سازمان را نشان می دهد تا از این طریق بتوانند تصویری مطلوب از شرکت در اذهان عموم جامعه ترسیم نمایند. بر حسب ادبیات موجود در حوزه افشای اطلاعات در ایران، سرمایه گذاران، سهام داران و تحلیل گران به افشای اجباری شرکت ها که ارائه آن اطلاعات توسط استانداردهای حسابداری، نهادهای ناظر و سیاست گذار نظیر سازمان بورس اوراق بهادار الزامی شده است توجه می کنند. تحلیل ها بیانگر این است که شرکت هایی که سطح افشای اطلاعات بالاتری دارند، از حاکمیت شرکتی برتری برخوردار هستند. در این شرکت ها مدیران با افشای اطلاعات بیشتر، با کیفیت تر و دقیق تر نقش قابل توجهی در کاهش تضاد نمایندگی که از عدم تقارن اطلاعاتی در میان مدیران و سرمایه گذاران ناشی می شود؛ ایفا می کنند. این امر

همچنین نتایج حاصل از برآورد مدل ها، حاکی از معنادار بودن متغیرهای کنترلی ارزش دفتری به بازار، مالکان نهادی، اندازه شرکت و کیو توبین، در سطح معنی داری ۵ درصد می باشد.

۶- بحث و نتیجه گیری

رابطه بین عملکرد پایداری و افشا از لحاظ تئوری و هم از نظر تجربی مبهم است. نظریه افشای داوطلبانه نشان می دهد که رابطه باید مثبت باشد، در حالی که تئوری مشروعیت به یک رابطه منفی اشاره دارد. با این حال، شواهد تجربی در مورد این رابطه متفاوت است، که نشان می دهد این دو نظریه لزوماً متناقض نیستند بلکه در عوض دو طرف یک سکه هستند. نظریه افشای داوطلبانه و نظریه مشروعیت، مفاهیم بنیادی نظری غالب هستند که در ادبیات برای توضیح رابطه بین عملکرد پایداری و افشای داوطلبانه استفاده می شوند. با این حال، محققان تجربی معمولاً این دو نظریه را ناسازگار با یکدیگر می دانند. با توجه به شواهد تجربی، برخی از محققان اخیراً این فرضیه را تجدید نظر کردند که این دو نظریه متقابلاً منحصر به فرد هستند و خواستار تغییر در تمرکز تحقیق شدند (کلارکسون، ۲۰۰۸). طی سال های اخیر ساختار حسابداری از جهات مختلف در زمینه های پایداری و مسئولیت اجتماعی شرکت ها مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است. در این پژوهش، به بررسی رابطه عملکرد پایداری اجتماعی با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا و پایین شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شد. وضعیت فعلی میزان افشای گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بیان کننده شکاف قابل توجه بین انتظارات جامعه از شرکت ها و عملکرد آنهاست.

نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش نشان می دهد بین عملکرد پایداری اجتماعی با افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنادار و مثبت وجود دارد. یافته فرضیه اول مطابق با مبانی نظری پژوهش و نظریه مشروعیت است؛ زیرا شرکت های بزرگ تر توسط گروه های مختلف بررسی می شوند و آنها سعی می کنند تا از طریق مشارکت در فعالیت های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی به کسب و کار خود مشروعیت بخشند و از طریق افشای آنها این موضوع را به سایرین نشان دهند. به عبارت دیگر، در شرکت هایی که با افزایش عملکرد پایداری اجتماعی، احتمال اقدام به افشای داوطلبانه اطلاعات با کیفیت بالا، افزایش می یابد. این نتایج بیان گر آن است که، شرکت ها ممکن است اطلاعات مربوط به کیفیت را در مورد موضوعاتی که از نظر خودشان مطلوب هستند (عملکرد برتر) ارائه دهند. زیرا چنین افشاگری شفافیت لازم را برای اطمینان و قابل مقایسه با افشای شرکت

- ۲) بررسی تأثیر متغیرهای اقتصادی بر میزان گزارشگری پایداری شرکت ها
- ۳) بررسی تأثیر ویژگی های حاکمیت شرکتی بر میزان گزارشگری پایداری شرکت ها
- ۴) بررسی نقش میانجی عملکرد بر رابطه بین حاکمیت شرکتی و میزان گزارشگری پایداری شرکت ها

فهرست منابع

- * آرین پورآرین، حساس یگانه، یحیی، باباجانی، جعفر. (۱۳۹۸). تحلیل عملکرد پایدار اجتماعی و تأثیر آن بر هزینه سرمایه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش های اقتصاد پولی، مالی، شماره ۲۶، دوره ۱۷، ص ص ۱۵۵-۱۹۶.
- * حسینی معصوم، محمدرضا، گرکز، منصور، سعیدی، پرویز، معطوفی، علیرضا. (۱۳۹۸). عملکرد مدیران در مواجهه با آستانه های سود: شواهدی از نقش گزارشگری پایداری، پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی، شماره ۸، دوره ۲، ص ص ۱۴۱-۱۶۸.
- * فیضی مهدی، پورآقاجان سرحمامی عباسعلی، نسل موسوی سیدحسین. (۱۳۹۸)، تأثیر افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و عملکرد پایداری بر بهبود کیفیت حسابرسی. دانش حسابرسی. شماره ۱۹، دوره ۷۷، ص ص ۱۹۰-۲۲۰.
- * کاشانی پور، محمد، جندقی، غلامرضا، رحمانی، محمد. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی با افشای اطلاعات پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۸، دوره ۱، ص ص ۱۱-۳۱.
- * معصومی سید رسول، صالح نژاد سید حسن، ذبیحی زرین کلایی علی. (۱۳۹۷). شناسایی متغیرهای مؤثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابرسی. شماره ۱۸، دوره ۷۰، ص ص ۱۹۵-۲۲۱.
- * موسوی، سیداحمد، رضایی، فرزین، شاه ویسی، فرهاد، (۱۳۹۵)، تبیین الگوی ایفای مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت ها و تأثیر آن بر ریسک سقوط قیمت سهام. مجله دانش حسابداری مالی، دوره ۳، شماره ۳، ص ص ۴۷-۷۴.
- * هاشمی، سید عباس، قاسمی، محمدرضا، رفیعی شهرکی، احمدرضا. (۱۳۹۸). تأثیر عملکرد پایداری شرکت بر مزاد بازده سهام و سودآوری. پژوهش حسابداری، شماره ۹، دوره ۲، ص ص ۱۱۹-۱۳۸.

موجب می شود با افزایش آگاهی سرمایه گذاران از عملیات و موقعیت شرکت قیمت بیش تری را برای شرکت پرداخت کنند و متقابلاً با آن اعتبار شرکت نزد عموم بالا می رود و در نهایت افزایش ارزش شرکت را به دنبال خواهد داشت. یافته های حاصل از این تحقیق برای سرمایه گذران، اعتباردهندگان و سایر ذینفعان می تواند در بررسی گزارش عملکرد پایداری مفید باشد. توجه به توسعه پایدار و گزارشگری پایداری می تواند نقدینگی سهام و هزینه سرمایه را کاهش و کیفیت سود را نیز بهبود بخشد و همچنین موجب کاهش عدم تقارن اطلاعات، مزایایی را برای سرمایه گذاران و مدیریت ایجاد کند. در حال حاضر برای گزارشگری پایداری توسط شرکت ها الزام قانونی چندانی در سطح ملی و بین المللی وجود ندارد و شرکت ها به صورت داوطلبانه و اختیاری برخی از اطلاعات را افشا می نمایند. از طرف دیگر نتایج پژوهش ها در مورد اجباری بودن گزارشگری پایداری توسط شرکت ها نشان می دهد که پذیرش قوانین و مقررات گزارشگری پایداری اجباری باعث افزایش مسئولیت پذیری اجتماعی آن ها خواهد گردید. لذا با توجه به اینکه در حال حاضر سطح افشای شاخص های پایداری در شرکت های ایرانی پایین است، پیشنهاد می گردد در راستای پاسخگویی شرکت ها، استانداردهای حسابداری مناسبی برای افشای اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی، از طرف نهادهای استاندارد گذاری تدوین شود.

در راستای نتایج به دست آمده، پیشنهاد می شود جهت مشارکت بیشتر شرکت ها در زمینه عملکرد پایدار، شرایط لازم برای ترغیب آنان انجام شود و در همین راستا، الزامات قانونی برای گزارشگری غیرمالی شرکت ها انجام شود تا بتوان از این طریق از منافع عملکرد پایدار بهره برد و همچنین آموزش های لازم در جهت چگونگی و کفایت افشای اطلاعات صورت گیرد تا کارایی آن ها بیشتر گردد. به سرمایه گذاران در بازار سرمایه نیز توصیه می گردد که تمرکز خود در سرمایه گذاری را بر شرکت های دارای عملکرد پایداری بالاتر بگذارند که موجبات افزایش بازدهی سرمایه گذاری در بلندمدت و انجام سرمایه گذاری مطمئن تر را فراهم می سازد. در نهایت بیان می شود که با توجه به محدود بودن دوره زمانی پژوهش و همچنین محدودیت عدم دسترسی به گزارش هیئت مدیره تعداد زیادی از شرکت ها به منظور اندازه گیری شاخص توسعه پایدار، توصیه می شود برای استفاده از نتایج جوانب احتیاط رعایت شود. در ضمن موارد زیر می تواند در تحقیقات آتی به عنوان موضوعات پیشنهادی برای تحقیق در نظر گرفته شود:

- ۱) بررسی تأثیر ویژگی های صنعت بر میزان گزارشگری پایداری شرکت ها

- research note. *Account. Organ. Soc.* 32 (7-8), 639-647.
- * Cho, C. H., Guidry, R. P., Hageman, A. M., & Patten, D. M. (2012). Do actions speak louder than words? An empirical investigation of corporate environmental reputation. *Accounting, Organizations and Society*, 37(1), 14-25.
- * Clarkson, P.M., Li, Y., Richardson, G.D., Vasvari, F.P., 2008. Revisiting the relation between environmental performance and environmental disclosure: an empirical analysis. *Account. Organ. Soc.* 33 (4-5), 303-327.
- * Clarkson, P.M., Overell, M.B., Chapple, L., 2011. Environmental reporting and its relation to corporate environmental performance. *Abacus* 47 (1), 27-60.
- * Claudio Nuber, Patrick Velte, Jacob Hörisch. (2020). The curvilinear and time-lagging impact of sustainability performance on financial performance: Evidence from Germany, Vol 27(1), pp 232-243.
- * Dawkins, C., Fraas, J.W., 2011. Coming clean: the impact of environmental performance and visibility on corporate climate change disclosure. *J. Bus. Ethics* 100 (2), 303-322.
- * Deegan, C., 2002. Introduction: the legitimizing effect of social and environmental disclosures – a theoretical foundation. *Account. Audit. Account. J.* 15 (3), 282-311.
- * Dhaliwal, D. S., Radhakrishnan, S., Tsang, A., & Yang, Y. G. (2012). Nonfinancial disclosure and analyst forecast accuracy: International evidence on corporate social responsibility disclosure. *The Accounting Review*, 87(3), 723-759.
- * Diamond, D. W., & Verrecchia, R. E. (1991). Disclosure, liquidity, and the cost of capital. *The Journal of Finance*, 46(4), 1325-1359.
- * Ernst and Young (EY). Disclosure effectiveness: What investors, company executives, and other stakeholders are saying. (2014). Retrieved from [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/AL/DisclosureEffectiveness_CC0404_DialogueDinners_13November2014/\\$FILE/DisclosureEffectiveness_CC0404_DialogueDinners_13November2014.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/AL/DisclosureEffectiveness_CC0404_DialogueDinners_13November2014/$FILE/DisclosureEffectiveness_CC0404_DialogueDinners_13November2014.pdf) (Accessed November 2014).
- * Francis, J., Nanda, D., & Olsson, P. (2008). Voluntary disclosure, earnings quality, and cost of capital. *Journal of Accounting Research*, 46(1), 53-99.
- * Francis, J. R., Khurana, I. K., & Pereira, R. (2005). Disclosure incentives and effects on cost of capital around the world. *The Accounting Review*, 80(4), 1125-1162.
- * Freedman, M., & Patten, D. M. (2004). Evidence on the pernicious effect of financial report environmental disclosure. In *Accounting Forum* (Vol. 28, No. 1) (pp. 27-41). Amsterdam: Elsevier.
- * Garriga, E. Melé, D., (2004), Corporate social responsibility theories: Mapping the territory. *Journal of business ethics*, Vol. 53, No. 2, pp. 51-71.
- * Hahn, R., & Kühnen, M. (2013). Determinants of sustainability reporting: A review of results, trends, theory, and opportunities in an expanding field of research. *Journal of Cleaner Production*, 59, 5-21.
- * Ho, S. S. M., & Wong, K. S. (2001). A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure. *Journal of*
- * بیلوبی خمسلویی، مالک، ایزدی نیا، دکتر ناصر، عربصالحی، دکتر مهدی. (۱۳۹۷). تأثیر میزان شاخص‌های پایداری افشاء شده بر کیفیت سود، مجله علمی - پژوهشی دانش حسابداری، شماره ۹، دوره ۱، ص ص ۷-۳۴.
- * Al-Shammari, B, and Al-Sultan, W. (2010). Corporate governance and voluntary disclosure in Kuwait, *International Journal of Disclosure and Governance*, 5 (2): 225-236.
- * Armitage, S, and Marston, C. (2008). Corporate disclosure, cost of capital and reputation: Evidence from finance directors, *The British Accounting Review*, 40 (4): 314-336.
- * Al-Tuwaijri, S.A., Christensen, T.E., Hughes, K.E., 2004. The relations among environmental disclosure, environmental performance, and economic performance: a simultaneous equations approach. *Account. Organ. Soc.* 29 (5-6), 447-471.
- * Ameer, R., Othman, R., 2012. Sustainability practices and corporate financial performance: a study based on the top global corporations. *J. Bus. Ethics* 108 (1), 61-79.
- * Bhattacharyya, A. (2014). Factors Associated with the Social and Environmental reporting of Australian Companies. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, vol8/iss13/, pp 2550-.
- * Bamber, L. S., Jiang, J., & Wang, I. Y. (2010). What's my style?: The influence of top managers on voluntary corporate financial disclosure. *The Accounting Review*, 85(4), 1131-1162.
- * Bewley, K., Li, Y., 2000. Disclosure of environmental information by Canadian manufacturing companies: a voluntary disclosure perspective. *Adv. Environ. Account. Manage.* 1, 201-226.
- * Billings, M., Capie, F. H. (2009). Transparency and financial reporting in mid- 20th century British banking. *Accounting Forum*, 33 (2): 38-53.
- * Boiral, O. (2013). Sustainability reports as simulacra? A counter-account of A and A+ GRI reports. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 26(7), 1036-1071.
- * Botosan, C. A. (1997). Disclosure level and the cost of equity capital. *The Accounting Review*, 72(3), 323-350.
- * Botosan, C., & Plumlee, M. A. (2002). A re-examination of disclosure level and the expected cost of equity capital. *Journal of Accounting Research*, 40(1), 21-40.
- * Brammer, S., & Pavelin, S. (2006). Voluntary environmental disclosures by large UK companies. *Journal of Business Finance & Accounting*, 33(7- 8), 1168-1188.
- * Branco, M.C., Rodrigues, L.L., 2008. Factors influencing social responsibility disclosure by Portuguese companies. *J. Bus. Ethics* 83 (4), 685-701.
- * Cemil Kuzey, Ali Uyar. (2017). Determinants of sustainability reporting and its impact on firm value: evidence from the emerging market of Turkey. *Journal of Cleaner Production*, Volume 143, Pages 27-39.
- * Cho, C.H., Patten, D.M., 2007. The role of environmental disclosures as tools of legitimacy: a

- Visibility: Distinct and Joint Effects on Voluntary Sustainability Reporting. *Business & Society*, 57(4), 742–778.
<https://doi.org/10.1177/0007650315613120>.
- * Yang, H. (2012). Capital market consequences of managers' voluntary disclosure styles. *Journal of Accounting and Economics*, 53(1–2), 167–184.
 - * Zhang, G. (2001). Private information production, public disclosure, and the cost of capital: Theory and implications. *Contemporary Accounting Research*, 18(3), 363–384.
 - * The relationship between companies' social sustainability performance and the quality of voluntary disclosure
International Accounting, Auditing and Taxation, 10(2001), 139–156.
 - * Hummel, K., & Schlick, C. (2016). The relationship between sustainability performance and sustainability disclosure – Reconciling voluntary disclosure theory and legitimacy theory. *Journal of Accounting and Public Policy*, 35(5), 455–476.
 - * Khan, M., Serafeim, G., & Yoon, A. (2016). Corporate sustainability: First evidence on materiality. *The Accounting Review*, 91(6), 1697–1724.
 - * Kolk, A., 2003. Trends in sustainability reporting by the Fortune Global 250. *Bus. Strat. Environ.* 12 (5), 279–291.
 - * Lang, M., & Lundholm, R. (2000). Voluntary disclosure and equity offerings: Reducing information asymmetry or hyping the stock? *Contemporary Accounting Research*, 17(4), 623.
 - * Li, X.,(2010). “The impacts of product market competition on the quantity and quality of voluntary disclosures”. *Review of Accounting Studies*, Vol.15, No.3, pp.663-711.
 - * Li, X. and Yang, H. I. (2016). Mandatory financial reporting and voluntary disclosure: The effect of mandatory IFRS adoption on management forecasts. *The Accounting Review*, 91(3), 933-953.
 - * Martinez-Ferrero, J., Baberjee, S., & Garcia-Sanchez, I. M. (2016). Corporate social responsibility as a strategic shield against costs of earnings management practices. *Journal of Business Ethics*, 133, 305–324.
 - * O'Donovan, G., 2002. Environmental disclosures in the annual report: extending the applicability and predictive power of legitimacy theory. *Account. Audit. Account. J.* 15 (3), 344–371.
 - * Orazalin, N., Mahmood, M. & Narbaev, (2019). The impact of sustainability performance indicators on financial stability: evidence from the Russian oil and gas industry. *Environ Sci Pollut Res* 26, pp 8157–8168. <https://doi.org/10.1007/s11356-019-04325-9>.
 - * Prasanta Kumar Dey, Chrisovalantis Malesios, Debashree De, Soumyadeb Chowdhury, Fouad Ben Abdelaziz. (2020). The Impact of Lean Management Practices and Sustainably-Oriented Innovation on Sustainability Performance of Small and Medium-Sized Enterprises: Empirical Evidence from the UK, Vol 31(1), pp 141-161.
 - * Reimsbach, D., & Hahn, R. (2015). The effects of negative incidents in sustainability reporting on investors' judgments—An experimental study of third-party versus self-disclosure in the realm of sustainable development. *Business Strategy and the Environment*, 24(4), 217–235.
 - * Rezaee, Z. (2016). Business sustainability research: A theoretical and integrated perspective. *Journal of Accounting Literature*, 36, 48–64.
 - * Rezaee, Z., Tuo, L. Are the Quantity and Quality of Sustainability Disclosures Associated with the Innate and Discretionary Earnings Quality?. *J Bus Ethics* 155, 763–786 (2019). <https://doi.org/10.1007/s10551-017-3546-y>.
 - * Schreck, P., & Raithe, S. (2018). Corporate Social Performance, Firm Size, and Organizational

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 13/ No. 49/ Spring 2024

The relationship between corporate social sustainability performance and the quality of voluntary disclosure

Hamed Payandehdoost Masooleh

Ph.D Student of accounting, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.
Payandeh.hamed@gmail.com

Sina Kheradyar

Assistant Professor, Department of Accounting, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.
(Corresponding Author)
sinakheradyar@gmail.com

Mohammadreza Vatanparast

Assistant Professor Department of Accounting, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.
vatanparast@iaurasht.ac.ir

Abstract

The main purpose of this study is to investigate the relationship between corporate social sustainability performance and the quality of voluntary disclosure in companies listed on the Tehran Stock Exchange. In this study, information related to 497 (year-company) during the years 1391 to 1397 was collected. Social sustainability performance index was measured by examining different dimensions and quality of voluntary disclosure at both high and low quality levels and the statistical method of the study was multiple linear regression. Findings show that the quality components of voluntary disclosure of the companies surveyed in this study include environmental indicators; Materials used (in terms of weight or volume), energy consumption (direct and indirect and renewable energy sources), and social indicators; Labor force (type of employment, employment contract, degree), employee turnover (total number of employees who have left for any reason) have better reporting than other components. Also, the results of hypothesis testing show that there is a positive and significant relationship between the social sustainability performance of companies with high quality voluntary disclosure and a negative and significant relationship between the social sustainability performance of companies with low quality voluntary disclosure. According to the theoretical foundations, the research results indicate that increasing the disclosure of sustainability information leads companies to show the nature of their actual performance and thus increases their market value.

Keywords: social sustainability performance, voluntary disclosure of information, high and low quality of voluntary disclosure

